

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Факультет дошкільної педагогіки та психології
Кафедра сімейної та спеціальної педагогіки і психології

Г. К. Кавиліна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ**

**«СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ЛОГОПЕДІЇ З ПРАКТИКУМОМ»**

*для здобувачів вищої освіти 4 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності:
012 Дошкільна освіта, освітньої (освітньо-професійної)
програми: «Дошкільна освіта.
Спеціалізація Логопедія»*

Одеса – 2024

УДК 376.37

К 12

Розглянуто на засіданні кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології, протокол від 18 січня 2024 року № 6

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського» Протокол від 29.02.2024 року № 9

Рецензенти:

О. Г. Бабчук – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

В. В. Баранова – кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти».

Кавиліна Г. К. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни «Сучасні методології та методики логопедії з практикумом» для здобувачів вищої освіти 4 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності: 012 Дошкільна освіта, освітньої (освітньо-професійної) програми: «Дошкільна освіта. Спеціалізація: Логопедія». Одеса: ДЗ «ПНПУ ім. К.Д. Ушинського», 2024. 24 с.

Методичні рекомендації створені для надання методичної допомоги під час підготовки та виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти 4 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем освітньо-професійної програми. Зміст методичних рекомендацій відповідає навчальному плану спеціальності 012 Дошкільна освіта. Спеціальна освіта та робочої програми з дисципліни «Сучасні методології та методики логопедії з практикумом». Завдання для самостійної роботи та ІНДЗ розроблені з метою формування професійних компетентностей і вдосконалення у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок з дисципліни «Сучасні методології та методики логопедії з практикумом».

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Самостійна робота.....	6
2. Питання для самоконтролю.....	7
3. Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ), написання есе.....	10
4. Методичні рекомендації щодо написання (есе).....	11
5. Основні принципи академічної доброчесності при написанні ІНДЗ.....	14
6. Критерії оцінювання самостійної роботи та ІНДЗ...	15
7. Розподіл балів, які отримують студенти за резуль- татами поточного і підсумкового контролю.....	19
Література.....	20

ВСТУП

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Сучасні методології та методики логопедії з практикумом» здобувачі вищої освіти мають оволодіти міцними знаннями, уміннями та навичками з логопедичних методик, методологій та технологій щодо подолання порушень мовлення та комунікації в дітей дошкільного віку з різною мовленнєвою патологією.

Мета навчальної дисципліни: «Сучасні методології та методики логопедії з практикумом» – навчити здобувачів вищої освіти, що опановують додаткову спеціальність «Логопедія», принципам і методам логопедичної роботи, найбільш поширених мовленнєвих порушень, етапів корекційної роботи та успішного застосування їх на практиці.

Опанувавши дисципліну «Сучасні методології та методики логопедії з практикумом», здобувачі вищої освіти мають *знати*: основні закономірності розвитку дитячого мовлення; загальна характеристика мовленнєвих порушень, які зустрічаються у дошкільному віці; шляхи та методи подолання мовленнєвих порушень; загальні принципи та прийоми подолання відхилень у мовленнєвому розвитку; здобувачі вищої освіти мають *вміти*: виявляти відхилення у мовленнєвому розвитку дітей; здійснювати корекційне навчання та виховання дітей із застосуванням сучасних арт-терапевтичних та інноваційних методик; виявляти різницю між фізіологічними особливостями дитячого мовлення та його станом при патологічних порушеннях; володіти необхідними методами й прийомами та навичками й уміннями корекційно-педагогічної роботи.

Самостійна робота є необхідною складовою вивчення дисципліни «Сучасні методології та методики логопедії з практикумом», її виконання забезпечує закріплення набутих знань, розвиток навичок аналізу та синтезу, систематизації та узагальнень під час наукового пошуку.

Контроль та перевірку її виконання проводять викладачі, які забезпечують лекційний і практичний курси. Оцінюється самостійна робота згідно загальних критеріїв оцінювання навча-

льних досягнень здобувачів. Теми самостійної роботи представлені в силабусі дисципліни, крім того їх повідомляє лектор на першій лекції змістовного модуля, а також знайомить здобувачів вищої освіти з графіком перевірки самостійної роботи.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

Здобувачі мають самостійно оволодіти теоретичним матеріалом з теми, що виноситься на самостійне вивчення, виконати завдання передбачені програмою, підготуватись до практичних занять та виконати ІНДЗ. Рівень засвоєння матеріалу оцінюється згідно з критеріями оцінювання та розподілом балів.

1. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин		Форма контролю
		ден-на	заоч-на	
1.	Особливості логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку із тяжкими порушеннями мовлення.	8	11	Індивідуальна, групова співбесіда усне опитування, перевірка практичних завдань, залік
2.	Моделі скринінгового дослідження дітей першого року життя	8	11	
3	Ефективні методи логокорекційного впливу при складних порушеннях вимовної сторони мовлення	8	11	
4.	Апаратні та фізіотерапевтичні технології у логопедичній роботі	10	13	
5.	Використання інноваційних технологій в мовленнєвому розвитку дошкільників	10	15	
6	Технології розвитку артикуляційної, дрібної та загальної моторики у логопедичній роботі.	10	14	
7	Авторські методики роботи з немовленнєвими дітьми	10	13	
8	Активні та інтерактивні методи і прийоми в логопедичній практиці	10	12	
Разом		74	100	

2. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Назвіть основні причини порушення звуковимови в дітей дошкільного віку.
2. Схарактеризуйте фактори, які спричиняють виникнення різних форм мовленнєвих порушень.
3. Розкрийте симптоматику порушень мовленнєвої діяльності в дітей раннього віку.
4. Поясніть механізми та структуру порушень мовленнєвої діяльності при алалії, дизартрії, дислалії, ЗНМ.
5. Хто і за яких умов проводить неонатальний скринінг новонародженої дитини?
6. Що таке фенілкетонурія (ФКУ)? Її діагностика та симптоматика.
7. Які прояви має вроджений гіпотиреоз (ВГ)?
8. Розкрийте симптоматику муковісцидозу (МВ) та адреногенітального синдрому (АГС), які наслідки для здоров'я дитини мають ці захворювання?
9. Як проводиться діагностика стану психофізичного розвитку дітей раннього віку? Її мета і зміст.
10. В чому сутність орофациальної міофункціональної терапії? Як вона використовується в логопедичній практиці?
11. Які методи виправлення прикусу Ви знаєте?
12. Як визначити патерн жування, смоктання і ковтання слини?
13. Назвіть вправи на формування правильного патерну жування, смоктання і ковтання слини.
14. Як проводиться корекція вуздечки, назвіть логопедичні вправи і засоби корекції?
15. Як в логопедичній практиці використовуються нейроакустичні технології?
16. Розкрийте сутність нейропсихологічних і нейрологопедичних програм.
17. Схарактеризуйте місце музикотерапії в логопедичній роботі.

18. Розкрийте зміст технік арт-терапії та їх використання в мовленнєвому розвитку дошкільників.

19. Сміхотерапія, аромотерапія і хромотерапія – їх роль в логопедичній роботі.

20. Методика використання казки в роботі з розвитку мовлення: зміст, умови та мета.

21. Поясніть зміст інноваційних методик розвитку мовлення з використанням синквейну, скрайбінгу.

22. Розкрийте методику використання мнемотехніки в логопедичній роботі з дітьми дошкільного віку.

23. Нетрадиційні методики (кінетотерапія, літотерапія, біоенергопластика, кріотерапія, танцювальна терапія, тілесно-орієнтована терапія) в логопедичній практиці.

24. Мета і зміст використання масажних технік (масаж біоакустичних точок, «Су-джок» – терапія, японська методика масажу пальців, ауриколотерапія) при порушеннях мовлення.

25. Схарактеризуйте методику Шиндлера та порівняйте її з методикою Бобат.

26. В чому полягають особливості логопедичної роботи з немовленнєвими дітьми дошкільного віку?

27. Які симптоми об'єднують під назвою «тяжкі порушення мовлення»?

28. Класифікуйте засоби альтернативної комунікації.

29. Назвіть системи альтернативної і допоміжної комунікації.

30. Назвіть етапи ознайомлення дитини з картками PECS.

31. Розкрийте зміст методики налагодження комунікації за допомогою карток PECS.

32. Схарактеризуйте засоби комунікації, доступних для немовленнєвої дитини.

33. Розкрийте послідовність проведення логопедичного обстеження, його структуру та ключові елементи.

34. Як проводиться обстеження психоемоційного стану дитини дошкільного віку з порушеннями мовлення?

35. Що таке «мовленнєва карта»? Її призначення та мето-

дика роботи з нею.

36. Назвіть ефективні методи логокорекційного впливу при складних порушеннях звукової сторони мовлення.

37. Розкрийте значення апаратних та фізіотерапевтичних технологій у логопедичній роботі.

38. Назвіть інтерактивні методи і програми, які використовуються в логопедичній практиці.

39. Які авторські методика роботи з немовленнєвими дітьми Ви знаєте?

40. Схарактеризуйте технології розвитку дрібної та загальної моторики у дітей з порушеннями мовлення різного генезу.

3. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ), НАПИСАННЯ ЕСЕ

№ з/п	Тематика (за вибором)	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Основні напрямки логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку.		
2	Порівняльна характеристика застосування скринінгу у різних країнах		
3	Орофасціальна міофункціональна терапія в логопедичній практиці. Використання на сучасному етапі.		
4	Застосування апаратних та фізіотерапевтичних технологій у логопедичній роботі.		
5	Місце інноваційних технологій в корекційній логопедичній роботі.		
6	Застосування технологій розвитку артикуляційної, дрібної та загальної моторики у логопедичній роботі.		
7	Інструментарій для логопедичного обстеження дітей дошкільного віку		
8	Визначення напрямів корекційно-педагогічної роботи з дітьми дошкільного віку з різними нозологіями		
9	Альтернативна комунікація, етапи роботи.		
10	Застосування допоміжної комунікації		
	Разом	10	10

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ (ЕСЕ)

Індивідуальна навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача вищої освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД написанням та оприлюдненням есе.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Есе́ (фр. *essai*, фр. вимова: [ese] – *спроба, нарис, від лат. exagium – зважування*) – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми; це жанр, який лежить на межі художньої, публіцистичної та науково-популяризаторської творчості. Для студентів есе це невеликий твір у прозі, нарис наукової проблеми у ненауковому стилі; вид самостійної творчої роботи. Крім того це окремий літературний, критичний, історичний, прозовий жанр, за допомогою якого автор: трактує обрану тему, створює вільну композицію, передає особисті враження та думки, аргументує докази у вільній і, інколи, суперечливій формі.

Есе входить до групи наукових праць, але стоїть у цій лінії ці дуже відокремлено. В есе трикомпонентна структура – вступна, основна та заключна частина. Це класична структура науково-публіцистичного твору, але на змісті цих елементів зупинимось більш докладно:

1. *Вступ.* Потрібно пробудити у читача зацікавленість, захопити, продемонструвати, що далі йтиметься про важливе та потрібне. У вступі автор формулює проблему і доносить її суть, виявляє власні емоції та переконує читача у важливості досліджуваного питання.

2. *Основна частина.* Проблема розглядається з різних точок зору, зокрема з історичного аспекту. Автор стверджує, пояс-

нює, наводить приклади, аналізує, висловлює підсумкове судження, формулює висновки. Ці завдання хіба що умовно поділяють основну частину на підпункти. Звичайно, вони повинні слідувати логічно, один за одним, розкриваючи тему дослідження.

3. *Висновок.* Підсумкова частина об'єднує всі висновки в одну останню думку і допомагає читачеві дійти логічного результату прочитаного, осмислити аргументи, сформувані власну думку – так чи ні, а може навіть спонукати продовжити дискусію.

4. *Список джерел.* Іноді есе містить посилання на цитати з книг, дані офіційних ресурсів. Їх необхідно оформити як повноцінний список використаної літератури. На всі запозичені дані або цитування потрібно зробити посилання. Джерела подаються по мірі їх появи або ж в алфавітному порядку. При використанні алфавітного порядку спочатку йдуть праці вітчизняних авторів, законодавчі акти, періодичні видання розміщені за першими літерами прізвищ або заголовків, після – роботи іноземних вчених, далі – ресурси Інтернету.

5. *Додатки.* Структура есе не передбачає оформлення додатків. Однак жорсткої заборони на їх наявність не існує. Сюди виносяться матеріали, які допомагають краще зрозуміти суть викладених доказів.

Правила оформлення есе: обсяг 3 – 7 сторінок комп'ютерного тексту, який оформлюється згідно наступних вимог:

- формат паперу А4;
- береги: лівий 3 см, всі інші – 1,5 см.;
- шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал 1,5;
- нумерація сторінок в верхньому правому куті.

Назва друкується жирним шрифтом, решта тексту – звичайним.

Список літератури (за наявності оформлюється згідно з вимогами ДСТУ 8302: 2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL:

<https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/02/pryklady-oformlennja-bibliohrafichnoho-opysu-zhidno-dstu-8302.pdf>).

Класифікація есе та правила написання

За змістовним наповненням есе бувають аналітичними,

оповідальними, описовими, рефлексивними, зіставними, критичними та іншими. Перший та останній вид із цього переліку можна назвати пріоритетними для наукових праць. Тобто, описуємо ми у школі, а в закладі вищої освіти вже передбачається вміння мислити, аналізувати та критикувати. Літературна форма як критерій дозволяє класифікувати есе на такі види: нотатки, лист, нарис, рецензія, сторінка щоденника, лірична мініатюра.

Студентам задають переважно рецензії, нотатки та нариси. Хоча впливає і дисципліна, і факультет. З дисципліни «Практикум з логопедії» передбачається написання есе у виді рецензії, нарису чи нотатку (якщо йдеться про тему «Авторські логопедичні картки»).

Правила написання есе. Важливі аспекти:

1. Заголовок – чіткий, місткий, точно відповідає темі і змісту.
2. Логічна послідовність, внутрішня структура.
3. Унікальність та авторський виклад. В есе мають бути викладені власні думки і критичні погляди, результати аналізу наукових і практичних джерел.
4. Науково-публіцистичний стиль, без жаргонізмів і просторіччя.
5. Грамотність – це стосується всіх аспектів, включаючи точні фактичні дані, пунктуацію.
6. Оформлення та форматування відповідно до вимог кафедри.
7. Предметна аргументація, велика кількість аргументів, висновків, прикладів, життєвих ситуацій.
8. Чітка суб'єктивна позиція автора, його думка, оцінка, аналіз.
9. Відповідність сучасним науковим поглядам та реаліям, відсутність фантазійності та протиріч аксіомам, тобто тому, що достовірно встановлено наукою та запереченню не підлягає.

Помилки під час написання есе

Головні помилки в есе – розмита думка автора та нечітка тема. Мається на увазі текст, в якому настільки широке охоплення міркувань, що просто загубився логічний ланцюжок і зв'язок. Суб'єктивізм необхідний, але не настільки, щоб забути про наукову проблему.

До рейтингу провалів входить неунікальність. Не можна переписати чужі думки, хай навіть своїми словами. Потрібно виявити індивідуальний підхід. У цьому жанрі як ніде важливо чинити саме так. І не варто боятися, що в есе майже необмежені можливості творчості. Це найкращий формат сказати своє слово.

Помилка – використовувати неактуальні дані та застарілі аргументи. Не наводити прикладів і реальних випадків. Тобто, просто викладати сухі факти, вставляючи фрази серії «я думаю, і я переконаний». Потрібно ставити собі такі питання: «Чому це передує?», «Чим довести?» тощо.

Не перевищувати заявлену кількість сторінок (3-7), не зловживати цитатами на ілюстративним матеріалом, використовувати доведені статистичні дані, як аргумент підтвердження власної науково-пошукової позиції.

5. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ НАПИСАННІ ІНДЗ

Здобувач при виконанні ІНДЗ повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, не допускати академічний плагіат.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату: копіювання; перефразування; компіляція; використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело; подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ІНДЗ

Вид роботи	бали	Критерії
Самостійна робота	0 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.
	1 бал	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх виконанні потребує систематичної допомоги викладача.
	2 бали	Здобувач самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний матеріал та наводить приклади; володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання відповідно до методичних рекомендацій; практичні завдання мають окремі помилки; користується необхідними навчально-методичними матеріалами.
	3 бали	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.
Письмова робота	0-1	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	2-4	Здобувач на 51% - 70% контрольних завдань надав правильну відповідь – середній рівень

		знань
	5-7	Здобувач на 71% - 90% контрольних завдань надав правильну відповідь – достатній рівень знань
	8-10	Здобувач на 91% - 100% контрольних завдань надав правильну відповідь – високий рівень знань
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (есе)	0 балів	Завдання не виконано; есе має компілятивний характер; висловлювання не відповідає (за змістом і формою) вимогам, які висуваються до жанру академічного есе.
	1-3 бали	Здобувач демонструє неглибоку обізнаність з темою, її інтерпретація поверхова, судження подеколи компелятивні. У роботі простежується комунікативний задум автора, представлений традиційний або обмежений набір ідей, відсутня діалогова (дискусійна) основа. Композиційна структура есе загалом витримана, проте наявні суттєві недоліки в аргументації основних положень, встановленні причинно-наслідкових зв'язків (не більше 2 логічних помилок), фрагменти іноді не пов'язані між собою, опущений аналіз суттєвих характеристик явища, не аналізуються альтернативні погляди на проблему. Спостерігається невдале поєднання теорії з фактичним матеріалом, використання риторики (тверджень) замість аргументації (доказів). Здобувач демонструє бідний словниковий запас, одноманітність граматичного ладу мови; спостерігається порушення мовностилістичних норм наукового стилю, зокрема наявне недоречне використання засобів виразності, неточне вживання термінології тощо; порушуються орфографічні й пунктуаційні норми.
	4-6 балів	Здобувач демонструє розуміння проблеми, чітко її формулює, проте розкриває її на низькому теоретичному рівні / заявлена тема розкрита не повно / наявні фрагменти, які не відповідають темі. Авторська модальність і оцінність виявляється невиразно. Здобувач загалом володіє навичками створення академічного тексту, аргу-

		ментованого доведення тез, загальна форма викладу відповідає жанру академічного есе, проте стиль викладу, використана лексика і термінологія не завжди відповідає академічним стандартам. Робота характеризується змістовою цілісністю і послідовністю викладу, проте логічно упорядковані думки не пов'язані між собою мовними засобами; вказані наявні альтернативні погляди на проблему без їх адекватної оцінки; спостерігаються порушення у використанні прийомів порівняння й узагальнення. Використано змішаний стиль викладу з превалюванням неформального. Здобувач переважно дотримується лексичних, граматичних норм наукового стилю, проте наявні окремі орфографічні і синтаксичні помилки.
	7-9 балів	Здобувач демонструє розуміння проблеми, розкриває її на достатньому теоретичному рівні, присутня авторська модальність, оціненість, проте інтерпретація теми недостатньо глибока і самостійна. Здобувач загалом володіє навичками створення академічного тексту, аргументованого доведення, проте тези й приклади не завжди переконливі, здобувач переважно використовує традиційні форми доведення. Загальна форма викладу відповідає жанру академічного есе, проте стиль викладу, використана лексика і термінологія не завжди відповідає академічним стандартам; виклад зрозумілий і чіткий; наявні незначні порушення логіки чи послідовності викладу; пояснюються альтернативні погляди на проблему та їх оцінка; використовуються прийоми порівняння, зіставлення й узагальнення. Текст загалом оформлено правильно, але трапляються поодинокі порушення орфографічних чи пунктуаційних норм.
	10 балів	Здобувач демонструє глибоке розуміння проблеми, чітко її формулює, розкриває на високому теоретичному рівні, обґрунтовано використовує відомості з наукових джерел. Інтерпретація теми глибока й самостійна, переважає ав-

		<p>торська модальність й оціненість. Загальна форма викладу відповідає жанру академічного есе; виклад зрозумілий і чіткий; стиль викладу відповідає академічним стандартам. Багатий словниковий запас, лексичні (зокрема термінологічні) та стилістичні засоби використовуються повністю адекватно й виразно. Наведені доведення логічні і обґрунтовані; сформульовані тези переконливі, супроводжуються грамотною аргументацією власної позиції; подаються альтернативні погляди на проблему та їх особиста оцінка автором; доречно й грамотно використовуються прийоми порівняння, зіставлення й узагальнення; судження свідчать про самостійність мислення і широту кругозору автора. Текст повністю відповідає вимогам точності й правильності мовлення; допущені окремі (1-2) мовленнєві або стилістичні огріхи.</p>
--	--	---

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ)			ІНДЗ	Сума
Теми	Бали	Разом	0–10	0–100
Тема 1	0–10	0–90		
Тема 2	0–10			
Тема 3	0–10			
Тема 4	0–10			
Тема 5	0–10			
Тема 6	0–10			
Тема 7	0–15			
Тема 8	0–15			

Шкала оцінювання за всіма видами контролю:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	зараховано
82–89	B	зараховано
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	зараховано
35–59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бабич Н.М. Логопедичний практикум: Нетрадиційні методи корекційно-компенсаторної роботи з розвитку і корекції мовлення. Київ: Абетка, 2020 182 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 2-ге вид., доповн. Київ: Академвидав, 2012. 349 с.
3. Караєва Н. Сталий інноваційний розвиток: Створення інтелект-карти : навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 70 с.
4. Кондратенко І.Ю. Виявлення та подолання мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку: навчальний підручник. Київ: Айріс-прес, 2005. 224 с.
5. Логопедичні ігри для дітей від 2 до 7 років: навч.-метод. посіб. /І.О. Яковенко, А.А. Солонська, Л.С. Журавльова, О.В. Федорова. Мелітополь: Люкс, 2020. 124 с.
6. Манова-Томова В. Психологічна діагностика раннього віку. Київ: Вища школа, 2009. 167 с.
7. Манько Н.В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : наук.-метод. посіб. Київ: КНТ, 2008. 256с.
8. Павлова Н.В. Формування комунікативної активності у немовленнєвих дітей молодшого дошкільного віку засобами інноваційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.03. Одеса, 2017. 209 с.
9. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / за ред. акад. В. І. Бондаря. Луганськ: Альма-матер, 2003. 436 с.
10. Федорович Л. О. Психолого-педагогічна діагностика розвитку дітей раннього дошк. віку : навч.-метод. посіб. Кременчук: Християнська Зоря, 2008. 217 с.
11. Чайка М. С., Усатенко Г. В., Кривоногова О. В. Теорія та практика використання альтернативної комунікації для осіб з особливими освітніми потребами: навчально-метод. посіб. Київ : ФОП Усатенко Г. В., 2021. 80 с.

Допоміжна

1. Бабич Н.М., Кібальна К.О. Використання техніки орфоціальної міофункціональної терапії в логопедичній практиці. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції* (14 квітня 2017 року). Суми, 2017. С. 39-42.

2. Войтко В. Застосування основ мнемотехніки для корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами в педагогічній практиці вчителя-дефектолога Тетяни Леонової. *Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників в умовах неперервної освіти. Науково-методичний вісник*. 2022. №58. С. 443–457.

3. Галущенко В.І. Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): зб. наук. праць. / за ред. В.М. Синьова. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори, 2016. Вип. 7. Т.1. С. 352-267.*

4. Гасюк Н.І. Оцінка психомоторного розвитку передчасно народжених дітей на першому році життя. *Актуальні проблеми сучасної медицини. Вісник української медичної стоматологічної академії*. 2015. № 3-1 (51). Т. 15. С.368-371.

5. Дегтяренко Т. В., Павлова Н. В. Актуальність міждисциплінарного та нейропсихологічного підходів до діагностики тяжких порушень мовлення у дітей раннього віку. *Наука і освіта*. Одеса, 2016. № 8. С. 30–37.

6. Єжова Т. Є. Альтернативна комунікація як засіб соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями життєдіяльності. *Збірник «Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами»*. 2011. №8. С. 73–80.

7. Заплатинська А. Б. Вивчення сформованості фізичних якостей у дітей з порушенням функцій опорно-рухового апарата засобами баламетрики. *Збірник наукових праць «Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови»*. Київ, 2017. С. 105–112.

8. Кочерга О. В. Використання балансувальної дошки доктора Френка Белгау в навчально-корекційній роботі з учнями 1-4 класів із порушеннями психофізичного розвитку. Київ: Слово,

2015. 64 с.

9. Куренкова А. Використання синквейн-технології в роботі логопеда. *Modernization of today's science: experience and trends: collection of Papers of participants of the III International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference* (February 24, 2023). 2023. P. 217–218.

10. Куренкова А. Скрайбінг-технології в корекційно-розвивальній діяльності з дітьми дошкільного віку з ТПМ. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції*. Суми, 2022. С. 51–54.

11. Куценко Т. О. Використання допоміжної альтернативної комунікації при навчанні дітей з розладами аутичного спектра. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 2013. Вип. 4 (2). С. 209–218.

12. Лаврова І. Технологія синквейн як інструмент розвитку критичного та креативного мислення здобувачів освіти на заняттях історії. *Scientific trends and trends in the context of globalization: papers of Scientific Collection «InterConf»* (June 7-8, 2021). 2021. P. 266–273.

13. Лопатинська Н. Нейростимуляційні технології у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 2020. 3(24). P. 83-88.

14. Луцько К.В. Домінуюча перцептивна діяльність і її вплив на формування мовлення дітей с особливими освітніми потребами. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*. 2020. Вип. 16. С. 173-186.

15. Мартиненко І., Козачук Л. Інноваційні підходи в логопедичній роботі з безмовленнєвими дітьми. *Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів*. Київ, 2017. Вип. 1. С. 18-24.

16. Марченко І.С. Сучасні логопедичні технології у подоланні мовленнєвих розладів у дітей із порушеннями психофізичного розвитку. *Логопедія: Науково-методичний журнал*. 2011. №1. С.41–44.

17. Павленко Т. В. Основні психологічні підходи визна-

чення поняття «комунікація». *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка. Т. ІХ, Загальна психологія*. Київ, 2016. Вип. 9. С. 368–376.

18. Потапенко О. М. Масаж біологічно активних точок у корекційній роботі логопеда. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. Київ, 2013. Вип. 24. С. 190–193.

19. Рібцун Ю. В. Психогімнастика. Енциклопедія освіти: довідково-аналіт. вид. Київ: Юрінком Інтер, 2021 С. 836-837.

20. Сидорчук Н. Скрайбінг: інновації та традиції аудіовізуальної підтримки навчального процесу. *Креативна педагогіка*. 2016. №11. С. 57–64.

21. Сучасні технології в освіті: упоряд.: І.П. Моїсеєва. Київ: АПН України, 2006. 196 с.

22. Трикоз С., Овчарук О. Використання комп'ютерних технологій у навчанні дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. *Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. семінару*. Київ: ПТЗН НАПН України, 2019. С. 99–100.

23. Федорчук Е.І. Сучасні педагогічні технології: навчально-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2016. 212 с.

Навчально-методичне видання

Ганна КАВИЛІНА – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ**

**«СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ЛОГОПЕДІЇ З ПРАКТИКУМОМ»**

*для здобувачів вищої освіти 4 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності:
012 Дошкільна освіта, освітньої (освітньо-професійної)
програми: «Дошкільна освіта.
Спеціалізація Логопедія»*

Авторська редакція
Виготовлено з готового оригінал-макету

Підписано до друку 01.03.2024 р. Папір офсетний.
Формат 60×90/16. Гарнітура «Times New Roman».
Ум.-друк. арк. 1,4.